ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 17ης Δεκεμβρίου 2015*

«Προδικαστική παραπομπή — Δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις — Κανονισμός (ΕΚ) 805/2004 — Ευρωπαϊκός εκτελεστός τίτλος για μη αμφισβητούμενες αξιώσεις — Προϋποθέσεις πιστοποιήσεως — Δικαιώματα του οφειλέτη — Επανεξέταση της αποφάσεως»

Στην υπόθεση C-300/14,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το hof van beroep te Antwerpen (Βέλγιο) με απόφαση της 16ης Ιουνίου 2014, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 20 Ιουνίου 2014, στο πλαίσιο της δίκης

Imtech Marine Belgium NV

κατά

Radio Hellenic SA,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους L. Bay Larsen, πρόεδρο του τρίτου τμήματος, προεδρεύοντα του τετάρτου τμήματος, J. Malenovský και M. Safjan (εισηγητή), A. Prechal και K. Jürimäe, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Cruz Villalón

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την C. Pochet, τον J.-C. Halleux και την L. Van den Broeck,

— η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,

— η Πορτογαλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους L. Inez Fernandes και E. Pedrosa,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον G. Wils και την A.-M. Rouchaud-Joët,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2015,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 19, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 805/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, για τη θέσπιση ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου για μη αμφισβητούμενες αξιώσεις (ΕΕ L 143, σ. 15).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της εταιρίας Imtech Marine Belgium NV (στο εξής: Imtech Marine), εγκατεστημένης στο Βέλγιο, και της εταιρίας Radio Hellenic SA (στο εξής: Radio Hellenic), εγκατεστημένης στην Ελλάδα, όσον αφορά την αίτησή της για την πιστοποίηση ως ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου, υπό την έννοια του κανονισμού 805/2004, αποφάσεως εκδοθείσας ερήμην και αφορώσας οφειλή πλέον ποινικής ρήτρας και τόκων υπερημερίας.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Ο κανονισμός (ΕΚ) 44/2001

3 Το άρθρο 34, σημείο 2, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2001, L 12, σ. 1), ορίζει ότι μια απόφαση δεν αναγνωρίζεται αν «το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο δεν έχει επιδοθεί ή κοινοποιηθεί στον ερημοδικήσαντα εναγόμενο εγκαίρως και κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μπορεί να αμυνθεί, εκτός εάν ο εναγόμενος παρέλειψε να ασκήσει προσφυγή κατά της αποφάσεως ενώ μπορούσε να το πράξει».

Ο κανονισμός 805/2004

4 Κατά τις αιτιολογικές σκέψεις 10 έως 14, 18 και 19 του κανονισμού 805/2004:

«(10) Όταν δικαστήριο κράτους μέλους εκδίδει απόφαση επί μη αμφισβητούμενης αξιώσεως ερήμην του οφειλέτη, η κατάργηση των ελέγχων στο κράτος μέλος εκτέλεσης συνδέεται άρρηκτα και εξαρτάται από την ύπαρξη επαρκών εγγυήσεων όσον αφορά την τήρηση των δικαιωμάτων υπεράσπισης.

(11) Ο παρών κανονισμός αποσκοπεί στην προώθηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και λαμβάνει υπόψη τις αρχές που αναγνωρίζονται, ιδίως, από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης [στο εξής: Χάρτης]. Επιδιώκει ιδίως τη διασφάλιση της πλήρους τήρησης του δικαιώματος δίκαιης δίκης που αναγνωρίζεται στο άρθρο 47 του Χάρτη.

(12) Θα πρέπει να θεσπισθούν ελάχιστοι κανόνες για τη δίκη που οδηγεί στην απόφαση, προκειμένου να διασφαλισθεί ότι ο οφειλέτης ενημερώνεται εγκαίρως για την κατ' αυτού αγωγή, για τις απαιτήσεις ενεργητικής νομιμοποίησης στη δίκη προκειμένου να αντικρούσει την αξίωση καθώς και για τις συνέπειες της ερημοδικίας του, έτσι ώστε να είναι σε θέση να προετοιμάσει έγκαιρα την υπεράσπισή του.

(13) Λόγω διαφορών μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τους κανόνες πολιτικής δικονομίας, και ειδικά αυτούς που διέπουν την επίδοση ή κοινοποίηση των εγγράφων, είναι ανάγκη ο ορισμός αυτών των ελάχιστων κανόνων να είναι ειδικός και λεπτομερής. Ιδίως, κάθε μέθοδος επίδοσης ή

κοινοποίησης που βασίζεται σε πλάσμα δικαίου όσον αφορά την τήρηση των ελάχιστων αυτών κανόνων δεν μπορεί να θεωρείται επαρκής για την πιστοποίηση αποφάσεως ως ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου.

(14) Όλοι οι τρόποι επίδοσης ή κοινοποίησης που απαριθμούνται στα άρθρα 13 και 14 χαρακτηρίζονται είτε από πλήρη βεβαιότητα (άρθρο 13) είτε από πολύ μεγάλη πιθανότητα (άρθρο 14) ότι το επιδοθέν ή κοινοποιηθέν έγγραφο έφθασε στον παραλήπτη του. Στη δεύτερη περίπτωση, μια απόφαση θα πρέπει να πιστοποιείται ως ευρωπαϊκός εκτελεστός τίτλος μόνον εάν το κράτος μέλος προέλευσης διαθέτει τον ενδεδειγμένο μηχανισμό που θα επιτρέψει στον οφειλέτη να ζητήσει την πλήρη επανεξέταση της απόφασης, υπό τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 19, στις εξαιρετικές εκείνες περιπτώσεις όπου, παρά τη συμμόρφωση με το άρθρο 14, το έγγραφο δεν έφθασε στον παραλήπτη του.

[…]

(18) Η αμοιβαία εμπιστοσύνη προς την απονομή της δικαιοσύνης στα κράτη μέλη δικαιολογεί την κρίση από δικαστήριο ενός κράτους μέλους ότι πληρούνται όλοι οι όροι για την πιστοποίηση ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου, που θα επιτρέψει την εκτέλεση μιας απόφασης σε όλα τα άλλα κράτη μέλη χωρίς να απαιτείται δικαστική επανεξέταση της ορθής εφαρμογής των ελάχιστων δικονομικών κανόνων στο κράτος μέλος όπου θα εκτελεσθεί η απόφαση.

(19) Ο παρών κανονισμός δεν συνεπάγεται υποχρέωση των κρατών μελών να προσαρμόσουν την εθνική τους νομοθεσία στους ελάχιστους δικονομικούς κανόνες, κατά τα οριζόμενα σ' αυτόν. Αποτελεί κίνητρο, για αυτό το σκοπό, με την καθιέρωση αποτελεσματικότερης και ταχύτερης εκτελεστότητας των αποφάσεων σε άλλα κράτη μέλη απλώς και μόνον εφόσον τηρούνται αυτοί οι ελάχιστοι κανόνες.»

5 Το άρθρο 6 του κανονισμού αυτού, τιτλοφορούμενο «Απαιτήσεις για την πιστοποίηση ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου», ορίζει, στην παράγραφό του 1, τα εξής:

«Η απόφαση επί μη αμφισβητούμενης αξιώσεως, η οποία εκδίδεται σε κράτος μέλος, κατόπιν αιτήσεως που υποβάλλεται ανά πάσα στιγμή στο δικαστήριο προέλευσης, πιστοποιείται ως ευρωπαϊκός εκτελεστός τίτλος, εάν:

α) η απόφαση είναι εκτελεστή στο κράτος μέλος προέλευσης, και

β) δεν αντίκειται προς τους κανόνες περί δικαιοδοσίας που καθορίζονται στα τμήματα 3 και 6 του κεφαλαίου ΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001, και

γ) οι δικαστικές διαδικασίες στο κράτος μέλος προέλευσης πληρούν τις απαιτήσεις που καθορίζονται στο κεφάλαιο ΙΙΙ στην περίπτωση μη αμφισβητούμενης αξιώσεως κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχεία β′ ή γ′, και

δ) η απόφαση εκδόθηκε στο κράτος μέλος όπου έχει την κατοικία του ο οφειλέτης κατά την έννοια του άρθρου 59 του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001, όταν:

— μια αξίωση είναι μη αμφισβητούμενη κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχεία β′ ή γ′, και

— αναφέρεται σε σύμβαση που συνάπτει ένα πρόσωπο, ο καταναλωτής, για σκοπό που μπορεί να θεωρηθεί ότι κείται εκτός της δραστηριότητας ή του επαγγέλματός του, και

— ο οφειλέτης είναι ο καταναλωτής.»

6 Το άρθρο 9 του κανονισμού 805/2004, τιτλοφορούμενο «Έκδοση του πιστοποιητικού ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου», έχει ως εξής:

«1. Για την έκδοση του πιστοποιητικού ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου χρησιμοποιείται το έντυπο υπόδειγμα του Παραρτήματος Ι.

2. Το πιστοποιητικό ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου συντάσσεται στη γλώσσα της απόφασης.»

7 Το άρθρο 10 του κανονισμού 805/2004, τιτλοφορούμενο «Διόρθωση ή ανάκληση του πιστοποιητικού ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου», ορίζει τα εξής:

«1. Το πιστοποιητικό ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου, κατόπιν αιτήσεως προς το δικαστήριο προέλευσης:

α) διορθώνεται όταν, λόγω τυπικού σφάλματος, υπάρχει απόκλιση μεταξύ της απόφασης και του πιστοποιητικού,

β) ανακαλείται, όταν χορηγήθηκε προφανώς εσφαλμένα με βάση τις απαιτήσεις που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό.

2. Για τη διόρθωση ή την ανάκληση του πιστοποιητικού ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου, εφαρμόζεται το δίκαιο του κράτους μέλους προέλευσης.

3. Για την αίτηση διόρθωσης ή ανάκλησης του πιστοποιητικού ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου, μπορεί να χρησιμοποιείται το έντυπο υπόδειγμα του Παραρτήματος VI.

4. Η έκδοση πιστοποιητικού ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου δεν υπόκειται σε κανένα ένδικο μέσο.»

8 Το άρθρο 13 του ίδιου κανονισμού, τιτλοφορούμενο «Επίδοση ή κοινοποίηση με αποδεικτικό παραλαβής εκ μέρους του οφειλέτη», ορίζει τα εξής:

«1. Το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή ισοδύναμο έγγραφο μπορεί να έχει επιδοθεί ή κοινοποιηθεί στον οφειλέτη με έναν από τους εξής τρόπους:

α) με προσωπική επίδοση ή κοινοποίηση που βεβαιώνεται με αποδεικτικό παραλαβής, το οποίο περιλαμβάνει την ημερομηνία παραλαβής και υπογράφεται από τον οφειλέτη,

β) με προσωπική επίδοση ή κοινοποίηση που βεβαιώνεται με έγγραφο το οποίο υπογράφεται από το αρμόδιο πρόσωπο που διενήργησε την επίδοση ή κοινοποίηση και το οποίο αναφέρει ότι ο οφειλέτης παρέλαβε το έγγραφο ή αρνήθηκε να το παραλάβει χωρίς νόμιμη αιτία, καθώς και την ημερομηνία επίδοσης ή κοινοποίησης,

γ) με ταχυδρομική επίδοση ή κοινοποίηση που βεβαιώνεται με αποδεικτικό παραλαβής, το οποίο περιλαμβάνει την ημερομηνία παραλαβής, υπογράφεται δε και επιστρέφεται από τον οφειλέτη,

δ) με επίδοση ή κοινοποίηση με ηλεκτρονικά μέσα, όπως τηλεομοιοτυπία ή ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, που βεβαιώνεται με αποδεικτικό παραλαβής, το οποίο περιλαμβάνει την ημερομηνία παραλαβής, υπογράφεται δε και επιστρέφεται από τον οφειλέτη.

2. Η κλήτευση στην ακροαματική διαδικασία μπορεί να έχει επιδοθεί ή κοινοποιηθεί στον οφειλέτη σύμφωνα με την παράγραφο 1 ή προφορικά σε προηγούμενη ακροαματική διαδικασία για την ίδια αξίωση και να αναφέρεται στα πρακτικά αυτής της προηγούμενης ακροαματικής διαδικασίας.»

9 Κατά το άρθρο 14 του κανονισμού 805/2004, τιτλοφορούμενο «Επίδοση ή κοινοποίηση χωρίς αποδεικτικό παραλαβής εκ μέρους του οφειλέτη»:

«1. Η επίδοση ή κοινοποίηση στον οφειλέτη του εισαγωγικού της δίκης εγγράφου ή άλλου ισοδύναμου εγγράφου καθώς και οποιασδήποτε κλήτευσης σε ακροαματική διαδικασία είναι δυνατόν να έχει διενεργηθεί και με έναν από τους εξής τρόπους:

α) προσωπική επίδοση ή κοινοποίηση στην προσωπική διεύθυνση του οφειλέτη, σε πρόσωπα που συγκατοικούν με τον οφειλέτη ή εργάζονται εκεί,

β) στην περίπτωση αυτοαπασχολούμενου οφειλέτη ή νομικού προσώπου, προσωπική επίδοση ή κοινοποίηση στον επαγγελματικό χώρο του οφειλέτη, σε πρόσωπα που απασχολούνται από τον οφειλέτη,

γ) κατάθεση του εγγράφου στο γραμματοκιβώτιο του οφειλέτη,

δ) κατάθεση του εγγράφου σε ταχυδρομικό γραφείο ή σε αρμόδια δημόσια αρχή και εναπόθεση γραπτής κοινοποίησης της εν λόγω κατάθεσης στο γραμματοκιβώτιο του οφειλέτη, εφόσον η γραπτή γνωστοποίηση διασαφηνίζει τον χαρακτήρα του εγγράφου ως δικαστικό έγγραφο ή το έννομο αποτέλεσμα της γνωστοποίησης ως επέχουσας θέση επίδοσης ή κοινοποίησης και σηματοδοτεί την έναρξη του χρόνου των προθεσμιών,

ε) ταχυδρομική αποστολή χωρίς απόδειξη σύμφωνα με την παράγραφο 3, εφόσον ο οφειλέτης έχει τη διεύθυνσή του στο κράτος μέλος προέλευσης,

στ) ηλεκτρονικά μέσα που πιστοποιούνται από αυτόματη επιβεβαίωση παραλαβής, εφόσον ο οφειλέτης έχει δεχθεί ρητώς αυτή τη μέθοδο επίδοσης ή κοινοποίησης εκ των προτέρων.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, η επίδοση ή κοινοποίηση βάσει της παραγράφου 1 δεν γίνεται αποδεκτή, αν η διεύθυνση του οφειλέτη δεν είναι γνωστή με βεβαιότητα.

3. Η επίδοση ή κοινοποίηση βάσει της παραγράφου 1, στοιχεία α′ έως δ′, πιστοποιείται μέσω:

α) εγγράφου το οποίο υπογράφεται από το αρμόδιο πρόσωπο που διενήργησε την επίδοση ή κοινοποίηση και το οποίο αναφέρει:

i) τον τρόπο επίδοσης ή κοινοποίησης που χρησιμοποιήθηκε, και

ii) την ημερομηνία της επίδοσης ή κοινοποίησης, και

iii) εάν το έγγραφο επιδόθηκε ή κοινοποιήθηκε σε άλλο πρόσωπο και όχι στον οφειλέτη, το όνομα του προσώπου αυτού και τη σχέση του με τον οφειλέτη,

ή

β) βεβαίωσης παραλαβής εκ μέρους του προσώπου στο οποίο έγινε η επίδοση ή κοινοποίηση, για τους σκοπούς της παραγράφου 1, στοιχεία α′ και β′.»

10 Το άρθρο 19 του ίδιου κανονισμού, τιτλοφορούμενο «Ελάχιστοι κανόνες για την επανεξέταση σε έκτακτες περιπτώσεις», έχει ως εξής:

«1. Σύμφωνα με τα άρθρα 13 έως 18, η απόφαση μπορεί να πιστοποιείται ως ευρωπαϊκός εκτελεστός τίτλος, εάν ο οφειλέτης δικαιούται, σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους προέλευσης, να ζητήσει την επανεξέταση της απόφασης, όταν:

α) i) το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο ή, κατά περίπτωση, η κλήτευση σε ακροαματική διαδικασία επιδόθηκε ή κοινοποιήθηκε με έναν από τους τρόπους που προβλέπονται στο άρθρο 14, και

ii) η επίδοση ή κοινοποίηση δεν διενεργήθηκε εγκαίρως ώστε να είναι σε θέση ο οφειλέτης να προετοιμάσει την υπεράσπισή του χωρίς δική του υπαιτιότητα,

ή

β) ο οφειλέτης δεν είχε τη δυνατότητα να αντιταχθεί στην αξίωση για λόγους ανωτέρας βίας ή έκτακτων περιστάσεων χωρίς δική του υπαιτιότητα,

εφόσον σε κάθε περίπτωση ενήργησε χωρίς καθυστέρηση.

2. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τη δυνατότητα των κρατών μελών να επιτρέπουν πρόσβαση για επανεξέταση της απόφασης με λιγότερο περιοριστικούς όρους από τους αναφερόμενους στην παράγραφο 1.»

11 Το άρθρο 21 του κανονισμού 805/2004, τιτλοφορούμενο «Απόρριψη της εκτέλεσης», ορίζει τα εξής:

«1. Η εκτέλεση απορρίπτεται, κατόπιν αιτήσεως του οφειλέτη, από το αρμόδιο δικαστήριο του κράτους μέλους εκτέλεσης, εάν η απόφαση που έχει πιστοποιηθεί ως ευρωπαϊκός εκτελεστός τίτλος είναι ασυμβίβαστη με προγενέστερη απόφαση που εκδόθηκε σε κράτος μέλος ή σε τρίτη χώρα, εφόσον:

α) η προγενέστερη απόφαση έχει την ίδια βάση και εκδόθηκε μεταξύ των ιδίων διαδίκων, και

β) η προγενέστερη απόφαση εκδόθηκε στο κράτος μέλος εκτέλεσης ή πληροί τους αναγκαίους όρους για την αναγνώρισή της στο κράτος μέλος εκτέλεσης, και

γ) το ασυμβίβαστο δεν προβλήθηκε και δεν μπορούσε να έχει προβληθεί δι' ενστάσεως σε διαδικασία ενώπιον δικαστηρίου στο κράτος μέλος προέλευσης.

2. Σε καμία περίπτωση, η απόφαση ή το πιστοποιητικό ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου δεν μπορεί να επανεξετασθεί επί της ουσίας στο κράτος μέλος εκτέλεσης.»

12 Κατά το άρθρο 30 του εν λόγω κανονισμού, τιτλοφορούμενο «Ενημέρωση σχετικά με τα μέσα θεραπείας, τις γλώσσες και τις αρχές»:

«1. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή:

α) τις διαδικασίες διόρθωσης και ανάκλησης που αναφέρονται στο άρθρο 10, παράγραφος 2 και επανεξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 19, παράγραφος 1,

[…]».

Το βελγικό δίκαιο

13 Κατά το άρθρο 50 του βελγικού κώδικα πολιτικής δικονομίας:

«Οι αποσβεστικές προθεσμίες δεν συντομεύονται ούτε παρεκτείνονται, ακόμα και όταν οι διάδικοι συμφωνούν προς τούτο, παρά μόνο στις περιπτώσεις και υπό τους όρους που ορίζει ο νόμος.

Εντούτοις, εάν η προβλεπόμενη προθεσμία για την άσκηση εφέσεως ή για την ανακοπή ερημοδικίας των άρθρων 1048, 1051 και 1253 quater, στοιχεία c και d, άρχεται και λήγει κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών, τότε παρεκτείνεται έως και την δέκατη πέμπτη ημέρα του επόμενου δικαστικού έτους».

14 Το άρθρο 55 του κώδικα αυτού ορίζει τα εξής:

«Όταν ορίζεται διά νόμου η παρέκταση των προθεσμιών που χορηγούνται στον διάδικο ο οποίος δεν έχει την κατοικία του ή τη συνήθη διαμονή του στο Βέλγιο, ούτε έχει ορίσει αντίκλητο στη χώρα αυτή, οι προθεσμίες παρεκτείνονται κατά:

1° δεκαπέντε ημέρες, όταν ο διάδικος κατοικεί σε κράτος συνορεύον με το Βέλγιο ή στο Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας [και της Βόρειας Ιρλανδίας]·

2° τριάντα ημέρες, όταν κατοικεί σε άλλο κράτος της Ευρώπης, και

3° ογδόντα ημέρες, όταν κατοικεί οπουδήποτε αλλού».

15 Το άρθρο 860 του εν λόγω κώδικα ορίζει τα εξής:

«Ανεξαρτήτως του είδους της διατυπώσεως που παραλείφθηκε ή διενεργήθηκε εσφαλμένως, καμία δικονομική πράξη δεν ακυρώνεται εάν τούτο δεν ορίζεται ρητά διά νόμου.

Οι προβλεπόμενες προθεσμίες για την άσκηση ενδίκου μέσου συνιστούν αποσβεστικές προθεσμίες.

Οι λοιπές προθεσμίες είναι αποσβεστικές μόνον όταν το ορίζει ο νόμος.»

16 Κατά το άρθρο 1047 του ίδιου κώδικα:

«Κάθε ερήμην απόφαση μπορεί να προσβληθεί με ανακοπή ερημοδικίας, υπό την επιφύλαξη των εξαιρέσεων που προβλέπει ο νόμος.

[…]»

17 Κατά το άρθρο 1048 του κώδικα πολιτικής δικονομίας:

«Με την επιφύλαξη των προθεσμιών που ορίζονται σε επιτακτικές υπερεθνικές ή διεθνείς διατάξεις, η προθεσμία για την άσκηση ανακοπής ερημοδικίας είναι ένας μήνας από την επίδοση ή κοινοποίηση της αποφάσεως, σύμφωνα με το άρθρο 792, δεύτερο και τρίτο εδάφιο.

Εάν ο ερημοδικήσας διάδικος δεν έχει ούτε την κατοικία ούτε τη συνήθη διαμονή του στο Βέλγιο, ούτε έχει διορίσει αντίκλητο στην χώρα αυτή, η προθεσμία ασκήσεως ανακοπής ερημοδικίας παρεκτείνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 55.»

18 Το άρθρο 1051 του κώδικα πολιτικής δικονομίας ορίζει τα εξής:

«Με την επιφύλαξη των προθεσμιών που ορίζονται σε επιτακτικές υπερεθνικές ή διεθνείς διατάξεις αναγκαστικού δικαίου, η προθεσμία για την άσκηση εφέσεως ορίζεται σε ένα μήνα από την επίδοση ή κοινοποίηση της αποφάσεως, σύμφωνα με το άρθρο 792, δεύτερο και τρίτο εδάφιο.

Η εν λόγω προθεσμία άρχεται από την ημέρα της επιδόσεως ή κοινοποιήσεως της αποφάσεως ομοίως και για τον διάδικο που διέταξε την κοινοποίηση ή την επίδοση.

Εάν ένας εκ των διαδίκων, είτε πρόκειται για τον προς ον η κοινοποίηση είτε για τον διάδικο που διέταξε την κοινοποίηση, δεν έχει την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του στο Βέλγιο, ούτε έχει διορίσει αντίκλητο στη χώρα αυτή, η προθεσμία ασκήσεως εφέσεως παρεκτείνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 55.

[…]»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

19 Η Imtech Marine παρέσχε διάφορες υπηρεσίες στη Radio Hellenic, η οποία, για τον λόγο αυτόν, της όφειλε ποσό 23 506,99 ευρώ. Σύμφωνα με τους γενικούς όρους της Imtech Marine, σε περίπτωση μη εξοφλήσεως οφείλεται ποινική ρήτρα ποσοστού 10 % και τόκοι υπερημερίας με επιτόκιο 12 %.

20 Παρά τις επανειλημμένες οχλήσεις, η Radio Hellenic εξακολούθησε να μην εκπληρώνει τις υποχρεώσεις της προς πληρωμή.

21 Με αγωγή που επιδόθηκε στις 25 Μαρτίου 2013, η Imtech Marine ζήτησε από το rechtbank van koophandel te Antwerpen (εμποροδικείο Αμβέρσας) να υποχρεώσει τη Radio Hellenic στην καταβολή των οφειλομένων ποσών και, βάσει του κανονισμού 805/2004, να πιστοποιηθεί η απόφαση που την υποχρεώνει στην καταβολή αυτή ως ευρωπαϊκός εκτελεστός τίτλος. Με απόφαση της 5ης Ιουνίου 2013, το δικαστήριο αυτό κήρυξε το εν λόγω αίτημα παραδεκτό και εν μέρει βάσιμο. Η Radio Hellenic υποχρεώθηκε ερήμην στην καταβολή του ποσού 23 506,99 ευρώ, προσαυξημένου κατά την ποινική ρήτρα του 10 % και κατά τόκους υπερημερίας. Εντούτοις, το εν λόγω δικαστήριο έκρινε ότι δεν μπορούσε να πιστοποιήσει την απόφαση ως ευρωπαϊκό εκτελεστό τίτλο, ελλείψει κατάλληλης εσωτερικής νομοθεσίας.

22 Στις 3 Σεπτεμβρίου 2013, η Imtech Marine άσκησε έφεση κατά της εν λόγω αποφάσεως ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου. Στο δικόγραφο της εφέσεώς της, ζήτησε να πιστοποιηθεί η προς έκδοση απόφαση ως ευρωπαϊκός εκτελεστός τίτλος, υπό την έννοια του κανονισμού 805/2004.

23 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι το ζήτημα αν το βελγικό δίκαιο είναι σύμφωνο προς τις επιταγές του άρθρου 19 του κανονισμού 805/2004 είναι πράγματι συζητήσιμο, όπως και τα καθήκοντα του δικαστή και του γραμματέα αντιστοίχως όσον αφορά την πιστοποίηση αποφάσεως ως ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου. Η παράλειψη του εθνικού νομοθέτη δημιουργεί ανασφάλεια δικαίου για τον διοικούμενο. Παρά το άμεσο αποτέλεσμα του εν λόγω κανονισμού, τα βελγικά δικαστήρια είναι μάλλον απρόθυμα να προβαίνουν σε τέτοιες πιστοποιήσεις.

24 Ειδικότερα, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, όσον αφορά τη διαδικασία επανεξετάσεως κατά το άρθρο 19, παράγραφος 1, του κανονισμού 805/2004, η προθεσμία ασκήσεως ενδίκου μέσου κατ' αποφάσεως εκδοθείσας ερήμην είναι δυνατόν, κατά το βελγικό δίκαιο, να λήξει πριν ο οφειλέτης να έχει τη δυνατότητα να το ασκήσει.

25 Υπό τις συνθήκες αυτές το hof van beroep te Antwerpen (εφετείο Αμβέρσας) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Μήπως το γεγονός ότι δεν υπήρξε άμεση εφαρμογή του κανονισμού 805/2004 συνιστά παράβαση του άρθρου 288 ΣΛΕΕ, επειδή:

α) ο Βέλγος νομοθέτης παρέλειψε να μεταφέρει τον προαναφερθέντα κανονισμό στη βελγική νομοθεσία, και

β) ο Βέλγος νομοθέτης παρέλειψε —παρά το γεγονός ότι στη βελγική νομοθεσία προβλέπονται ανακοπή ερημοδικίας και έφεση— να προσθέσει διαδικασία επανεξετάσεως;

2) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, δεδομένου ότι ένας κανονισμός έχει άμεση εφαρμογή, τι νοείται ως "επανεξέταση απόφασης" στο άρθρο 19, παράγραφος 1, του κανονισμού 805/2004; Πρέπει να προβλέπεται διαδικασία επανεξετάσεως μόνον αν η επίδοση ή κοινοποίηση δικογράφου/εισαγωγικού της δίκης εγγράφου διενεργήθηκε κατά τον τρόπο που ορίζεται στο άρθρο 14 του κανονισμού αυτού, με άλλα λόγια χωρίς απόδειξη παραλαβής; Μήπως με την ανακοπή ερημοδικίας κατά τα άρθρα 1047 επ. του βελγικού κώδικα πολιτικής δικονομίας και την έφεση κατά τα άρθρα 1050 επ. του ίδιου κώδικα η βελγική νομοθεσία δεν παρέχει επαρκείς εγγυήσεις ώστε να πληρούνται τα κριτήρια της "διαδικασίας επανεξέτασης" που προβλέπεται στο άρθρο 19, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού;

3) Παρέχει το άρθρο 50 του βελγικού κώδικα πολιτικής δικονομίας, το οποίο επιτρέπει παρέκταση των κατά τα άρθρα 860, δεύτερο εδάφιο, 55 και 1048 του [ίδιου] κώδικα αποσβεστικών προθεσμιών σε περίπτωση ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων ανεξαρτήτων της βουλήσεως των ενδιαφερομένων, επαρκή προστασία κατά την έννοια του άρθρου 19, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 805/2004;

4) Συνιστά η πιστοποίηση αποφάσεως ως ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου για μη αμφισβητούμενες αξιώσεις δικαστική απόφαση η οποία πρέπει να ζητηθεί με το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο; Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, πρέπει ο δικαστής να πιστοποιήσει την απόφαση ως ευρωπαϊκό εκτελεστό τίτλο και ο γραμματέας να χορηγήσει το αποδεικτικό της πιστοποιήσεως;

Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως: μπορεί να ανατεθεί σε γραμματέα το καθήκον πιστοποιήσεως της αποφάσεως ως ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου;

5) Στην περίπτωση που η πιστοποίηση αποφάσεως ως ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου δεν αποτελεί δικαστική απόφαση, δύναται ο ενάγων —ο οποίος δεν ζήτησε με το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο την πιστοποίηση της αποφάσεως ως ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου— να ζητήσει εκ των υστέρων, αφότου η απόφαση κατέστη αμετάκλητη, από τον γραμματέα την πιστοποίησή της ως ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου;»

26 Στις 7 Αυγούστου 2014 απευθύνθηκε στο αιτούν δικαστήριο αίτηση παροχής πληροφοριών, στην οποία το δικαστήριο αυτό απάντησε στις 16 Οκτωβρίου 2014.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

27 Με το πρώτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινισθεί αν το άρθρο 19 του κανονισμού 805/2004, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 288 ΣΛΕΕ, έχει την έννοια ότι επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να θεσπίσουν, στο εσωτερικό δίκαιο, διαδικασία επανεξετάσεως όπως αυτή του εν λόγω άρθρου 19.

28 Το άρθρο 19 του εν λόγω κανονισμού ορίζει ότι η απόφαση μπορεί να πιστοποιείται ως ευρωπαϊκός εκτελεστός τίτλος μόνον εάν ο οφειλέτης δικαιούται, σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους προελεύσεως, να ζητήσει την επανεξέταση της εν λόγω αποφάσεως. Κατά την αιτιολογική σκέψη 19 του κανονισμού 805/2004, ο κανονισμός αυτός δεν επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να προσαρμόσουν την εθνική τους νομοθεσία στους ελάχιστους δικονομικούς κανόνες τους οποίους προβλέπει ούτε, κατά συνέπεια, να θεσπίσουν ειδική διαδικασία επανεξετάσεως, υπό την έννοια του εν λόγω άρθρου 19.

29 Η μόνη συνέπεια της ελλείψεως διαδικασίας επανεξετάσεως είναι, όπως προβλέπει το άρθρο 19 του κανονισμού 805/2004, η αδυναμία πιστοποιήσεως μιας αποφάσεως ως ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου, υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπει ο κανονισμός αυτός.

30 Υπό τις συνθήκες αυτές και ανεξαρτήτως της υποχρεώσεως κοινοποιήσεως στην Επιτροπή, δυνάμει του άρθρου 30, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού αυτού, διαδικασίας επανεξετάσεως υφιστάμενης, ενδεχομένως, στο εσωτερικό δίκαιο, ένα κράτος μέλος το οποίο, σύμφωνα με το γράμμα του ίδιου κανονισμού, επιλέγει να μην προσαρμόσει τη νομοθεσία του, δεν παραβαίνει το άρθρο 288 ΣΛΕΕ.

31 Συνεπώς, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 19 του κανονισμού 805/2004, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 288 ΣΛΕΕ, έχει την έννοια ότι δεν επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να θεσπίσουν, στο εσωτερικό δίκαιο, διαδικασία επανεξετάσεως όπως αυτή του εν λόγω άρθρου 19.

Επί του δευτέρου και του τρίτου ερωτήματος

32 Με το δεύτερο και το τρίτο ερώτημα, τα οποία πρέπει να εξετασθούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διαπιστωθεί υπό ποιες προϋποθέσεις το άρθρο 19, παράγραφος 1, του κανονισμού 805/2004 το εξουσιοδοτεί να πιστοποιεί μια ερήμην εκδοθείσα απόφαση ως ευρωπαϊκό εκτελεστό τίτλο.

33 Το άρθρο 19, παράγραφος 1, του κανονισμού 805/2004 προβλέπει ότι, στις περιπτώσεις τις οποίες αφορά η παράγραφος 1, στοιχεία α' και β', του άρθρου αυτού, μια απόφαση μπορεί να πιστοποιηθεί ως ευρωπαϊκός εκτελεστός τίτλος μόνον αν ο οφειλέτης δικαιούται, βάσει του δικαίου του κράτους μέλους προελεύσεως, να ζητήσει την επανεξέταση της εν λόγω αποφάσεως.

34 Η περίπτωση την οποία αφορά το άρθρο 19, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 805/2004 είναι αυτή στην οποία το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο επιδόθηκε ή κοινοποιήθηκε με έναν από τους τρόπους που προβλέπονται στο άρθρο 14 του κανονισμού αυτού, αλλά η επίδοση ή κοινοποίηση δεν διενεργήθηκε εγκαίρως ώστε να είναι σε θέση ο οφειλέτης να προετοιμάσει την υπεράσπισή του, χωρίς δική του υπαιτιότητα.

35 Στο άρθρο 19, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 805/2004 εμπίπτει η περίπτωση κατά την οποία ο οφειλέτης δεν είχε τη δυνατότητα να αντιταχθεί στην αξίωση για λόγους ανωτέρας βίας ή λόγω εκτάκτων περιστάσεων, χωρίς δική του υπαιτιότητα. Η περίπτωση αυτή καλύπτει επίσης την κατάσταση στην οποία το κώλυμα συνεχίζει να υπάρχει κατά το στάδιο στο οποίο έχει αρχίσει η προθεσμία ασκήσεως ενδίκου μέσου κατά της επίμαχης αποφάσεως.

36 Αν τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν, στο εσωτερικό δίκαιό τους, μια διαδικασία επανεξετάσεως των αποφάσεων ειδικώς για τις περιπτώσεις τις οποίες αφορά το άρθρο 19, παράγραφος 1, στοιχεία α' και β', του κανονισμού 805/2004, δεν αποκλείεται επίσης οι διαδικασίες που υφίσταντο, εντός κράτους μέλους, πριν την έναρξη ισχύος του κανονισμού αυτού να επιτρέπουν στον οφειλέτη να ζητεί την εξέταση αυτή. Υπό την επιφύλαξη της υποχρεώσεως των κρατών μελών να κοινοποιούν στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 30, παράγραφος 1, στοιχείο α', του εν λόγω κανονισμού, τις εν λόγω διαδικασίες, ο δεσμευτικός χαρακτήρας, βάσει του άρθρου 288 ΣΛΕΕ, όλων των στοιχείων του ίδιου αυτού κανονισμού συνεπάγεται την υποχρέωση του δικαστή ο οποίος επιλαμβάνεται αιτήσεως πιστοποιήσεως να εξετάσει αν πληρούται η προϋπόθεση την οποία προβλέπει συναφώς το άρθρο 19, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, δηλαδή αν το εσωτερικό δίκαιο επιτρέπει πράγματι και άνευ εξαιρέσεως να ζητηθεί η επανεξέταση της επίμαχης αποφάσεως υπό τις εν λόγω προϋποθέσεις.

37 Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 24 των προτάσεών του, μπορεί να πρόκειται για ένδικα μέσα που διασφαλίζουν επαρκώς τα δικαιώματα άμυνας του οφειλέτη και το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, κατά τις αιτιολογικές σκέψεις 10 και 11 του κανονισμού 805/2004, δεδομένου ότι το δίκαιο της Ένωσης δεν διέπει τη διαδικασία επανεξετάσεως και ότι ο κανονισμός 805/2004 παραπέμπει ρητώς στη νομολογία του κράτους μέλους προελεύσεως.

38 Προκειμένου να τύχουν σεβασμού τα δικαιώματα άμυνας του οφειλέτη και το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη τα οποία εγγυάται το άρθρο 47, παράγραφος 2, του Χάρτη, πρέπει να απαιτείται, προκειμένου τα εν λόγω ένδικα μέσα να συνιστούν διαδικασία επανεξετάσεως, υπό την έννοια του άρθρου 19, παράγραφος 1, του κανονισμού 805/2004, ερμηνευόμενου υπό το πρίσμα της αιτιολογικής σκέψεως 14 του κανονισμού αυτού, να επιτρέπουν τα εν λόγω ένδικα μέσα, πρώτον, την πλήρη επανεξέταση της αποφάσεως, τόσο ως προς το νομικό όσο και ως προς το πραγματικό μέρος.

39 Δεύτερον, τα εν λόγω ένδικα μέσα πρέπει να επιτρέπουν στον οφειλέτη ο οποίος επικαλείται μια από τις περιπτώσεις τις οποίες αφορά το άρθρο 19, παράγραφος 1, στοιχεία α' και β', του κανονισμού αυτού, να ζητεί την εν λόγω επανεξέταση μετά τη λήξη των συνήθων προθεσμιών τις οποίες προβλέπει το εθνικό δικαστήριο για την άσκηση ανακοπής ή εφέσεως κατά της αποφάσεως αυτής. Τούτο συμβαίνει, ιδίως, αν το εθνικό δίκαιο προβλέπει τη δυνατότητα παρεκτάσεως των προθεσμιών αυτών, οπότε αυτές άρχονται και πάλι, το νωρίτερο, από την ημερομηνία κατά την οποία ο οφειλέτης είχε πράγματι τη δυνατότητα να λάβει γνώση του περιεχομένου της αποφάσεως ή να ασκήσει ένδικο μέσο.

40 Προκειμένου να πληροί, ειδικώς, τις απαιτήσεις του άρθρου 19, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 805/2004, το εσωτερικό δίκαιο πρέπει να επιτρέπει την παρέκταση των προθεσμιών προσφυγής τόσο σε περίπτωση ανωτέρας βίας όσο και εφόσον συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις ανεξάρτητες από τη βούληση του οφειλέτη και χωρίς να συντρέχει δική του υπαιτιότητα, δεδομένου ότι η διάταξη διακρίνει μεταξύ των δύο εννοιών.

41 Από τις πληροφορίες που παρέχει το αιτούν δικαστήριο προκύπτει ότι η βελγική έννομη τάξη προβλέπει κυρίως δύο ένδικα μέσα κατά μιας αποφάσεως σε υπόθεση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, δηλαδή την ανακοπή ερημοδικίας, ειδικώς για την προσβολή των αποφάσεων που εκδόθηκαν ερήμην, προβλεπόμενη στα άρθρα 1047 επ. του κώδικα πολιτικής δικονομίας, και την έφεση, προβλεπόμενη στα άρθρα 1050 επ. του κώδικα πολιτικής δικονομίας. Στο αιτούν δικαστήριο, το οποίο είναι το μόνο αρμόδιο να ερμηνεύσει τις διατάξεις αυτές του εσωτερικού δικαίου του, εναπόκειται να αντλήσει τις συνέπειες της ερμηνείας του άρθρου 19, παράγραφος 1, του κανονισμού 805/2004 η οποία εκτέθηκε στις σκέψεις 38 έως 40 της παρούσας αποφάσεως και να

κρίνει αν η εθνική νομοθεσία πληροί τις ελάχιστες δικονομικές προϋποθέσεις τις οποίες προβλέπει η διάταξη αυτή. Στην περίπτωση αυτή και εφόσον πληρούνται όλες οι άλλες προϋποθέσεις που επιβάλλονται προς τούτο, το δικαστήριο αυτό οφείλει να προβεί στην πιστοποίηση.

42 Κατόπιν των ανωτέρω, στο δεύτερο και στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 19, παράγραφος 1, του κανονισμού 805/2004 έχει την έννοια ότι, προκειμένου να προβεί στην πιστοποίηση ερήμην αποφάσεως ως ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου, ο δικαστής ο οποίος έχει επιληφθεί τέτοιου αιτήματος πρέπει να βεβαιωθεί ότι το εσωτερικό δίκαιό του επιτρέπει, πράγματι και άνευ εξαιρέσεως, την πλήρη επανεξέταση, τόσο ως προς το νομικό όσο και ως προς το πραγματικό μέρος, μιας τέτοιας αποφάσεως σε αμφότερες τις περιπτώσεις τις οποίες αφορά η διάταξη αυτή και ότι επιτρέπει την παρέκταση των προθεσμιών ασκήσεως προσφυγής κατ' αποφάσεως αφορώσας μη αμφισβητούμενη αξίωση, όχι μόνον σε περίπτωση ανωτέρας βίας, αλλά και όταν άλλες εξαιρετικές περιστάσεις, ανεξάρτητες από τη βούληση του οφειλέτη, τον έχουν εμποδίσει να αμφισβητήσει την επίμαχη αξίωση.

Επί του τετάρτου και του πέμπτου ερωτήματος

43 Με το τέταρτο και το πέμπτο ερώτημα, τα οποία πρέπει να εξετασθούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινισθεί αν το άρθρο 6 του κανονισμού 805/2004 έχει την έννοια ότι η πιστοποίηση της αποφάσεως ως ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου αποτελεί πράξη δικαιοδοτικής φύσεως και, συνεπώς, μπορεί να εκδοθεί μόνον από τον δικαστή, εφόσον έχει ζητηθεί με το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο.

44 Το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 805/2004 ορίζει ότι η αίτηση πιστοποιήσεως ως ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου της αποφάσεως που αφορά μη αμφισβητούμενη αξίωση πρέπει να απευθύνεται στο δικαστήριο του κράτους προελεύσεως, χωρίς να διευκρινίζει ποιος, εντός του δικαστηρίου αυτού, είναι αρμόδιος για τη χορήγηση της πιστοποιήσεως αυτής.

45 Εντούτοις, υπό το πρίσμα της οικονομίας του κανονισμού 805/2004, είναι δυνατό να γίνει διάκριση μεταξύ της καθαυτό πιστοποιήσεως μιας αποφάσεως ως ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου και της τυπικής πράξεως της χορηγήσεως του πιστοποιητικού που προβλέπεται στο άρθρο 9 του εν λόγω κανονισμού. Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 52 των προτάσεών του, αυτή η τυπική πράξη, μετά την έκδοση της αποφάσεως περί πιστοποιήσεως ως ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου, δεν αποτελεί κατ' ανάγκην πράξη την οποία πρέπει να διενεργήσει ο δικαστής, οπότε είναι δυνατό να ανατεθεί στον γραμματέα.

46 Αντιθέτως, η καθαυτό πιστοποίηση απαιτεί δικαστικό έλεγχο των προϋποθέσεων που προβλέπει ο κανονισμός 805/2004.

47 Πράγματι, η νομική κατάρτιση ενός δικαστή είναι απαραίτητη, για την ορθή εκτίμηση, εντός ενός πλαισίου αβεβαιότητας όσον αφορά την τήρηση των ελαχίστων προδιαγραφών για τη διασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας του οφειλέτη και του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη, των εσωτερικών ενδίκων μέσων σύμφωνα με τις σκέψεις 38 έως 40 της παρούσας αποφάσεως. Εξάλλου, μόνον ένα δικαστήριο, υπό την έννοια του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, θα είναι σε θέση να διασφαλίσει ότι, μέσω της προδικαστικής παραπομπής προς το Δικαστήριο, οι ελάχιστες προδιαγραφές τις οποίες θεσπίζει ο κανονισμός 805/2004 αποτελούν αντικείμενο ομοιόμορφης ερμηνείας και εφαρμογής εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

48 Όσον αφορά το ζήτημα αν η πιστοποίηση της αποφάσεως ως ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου πρέπει να ζητηθεί με το εισαγωγικό δικόγραφο, το άρθρο 6 του κανονισμού 805/2004 ορίζει ότι απόφαση αφορώσα μη αμφισβητούμενη αξίωση η οποία έχει εκδοθεί εντός κράτους μέλους πιστοποιείται, κατόπιν αιτήσεως που υποβάλλεται ανά πάσα στιγμή στο δικαστήριο του κράτους μέλους προελεύσεως, ως ευρωπαϊκός εκτελεστός τίτλος.

49 Επιπλέον, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 56 των προτάσεών του, θα ήταν παράλογο να απαιτείται, σε κάθε περίπτωση, η υποβολή του αιτήματος πιστοποιήσεως με το εισαγωγικό δικόγραφο, διότι στο στάδιο εκείνο δεν είναι γνωστό εάν η αξίωση θα αμφισβητηθεί ή όχι, και συνεπώς, εάν η απόφαση που θα εκδοθεί με το πέρας της εν λόγω δίκης θα πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την πιστοποίησή της ως ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου.

50 Κατόπιν των ανωτέρω, στο τέταρτο και στο πέμπτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 6 του κανονισμού 805/2004 έχει την έννοια ότι η πιστοποίηση μιας αποφάσεως ως ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου, η οποία είναι δυνατό να ζητηθεί ανά πάσα στιγμή, μπορεί να αποφασιστεί μόνον από τον δικαστή.

Επί των δικαστικών εξόδων

51 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφαίνεται:

1) Το άρθρο 19 του κανονισμού (ΕΚ) 805/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, για τη θέσπιση ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου για μη αμφισβητούμενες αξιώσεις, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 288 ΣΛΕΕ, έχει την έννοια ότι δεν επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να θεσπίσουν, στο εσωτερικό δίκαιο, διαδικασία επανεξετάσεως όπως αυτή του εν λόγω άρθρου 19.

2) Το άρθρο 19, παράγραφος 1, του κανονισμού 805/2004 έχει την έννοια ότι, προκειμένου να προβεί στην πιστοποίηση ερήμην αποφάσεως ως ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου, ο δικαστής ο οποίος έχει επιληφθεί τέτοιου αιτήματος πρέπει να βεβαιωθεί ότι το εσωτερικό δίκαιό του επιτρέπει, πράγματι και άνευ εξαιρέσεως, την πλήρη επανεξέταση, τόσο ως προς το νομικό όσο και ως προς το πραγματικό μέρος, μιας τέτοιας αποφάσεως σε αμφότερες τις περιπτώσεις τις οποίες αφορά η διάταξη αυτή και ότι επιτρέπει την παρέκταση των προθεσμιών ασκήσεως προσφυγής κατ' αποφάσεως αφορώσας μια τέτοια μη αμφισβητούμενη αξίωση, όχι μόνον σε περίπτωση ανωτέρας βίας, αλλά και όταν άλλες εξαιρετικές περιστάσεις, ανεξάρτητες από τη βούληση του οφειλέτη, τον έχουν εμποδίσει να αμφισβητήσει την επίμαχη αξίωση.

3) Το άρθρο 6 του κανονισμού 805/2004 έχει την έννοια ότι η πιστοποίηση μιας αποφάσεως ως ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου, η οποία είναι δυνατό να ζητηθεί ανά πάσα στιγμή, μπορεί να αποφασιστεί μόνον από τον δικαστή.

(υπογραφές)